

336

การศึกษาค้นคว้าต่อวิชาชีวะการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
ในสถาบันการศึกษพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวอารีย์ สุขก้อนวารี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-049-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16699075

A STUDY OF ATTITUDE TOWARD NURSING PROFESSION OF STUDENT
NURSES IN NURSING EDUCATION INSTITUTIONS,
BANGKOK METROPOLITAN AREA

MISS AREE SUKKONGWAREE

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Education Program

Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-049-1

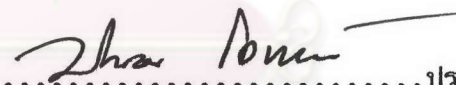
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีวการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสถาบัน
การศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร
โดย นางสาว อารีย์ สุขก้องวารี
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหพราน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพบูลย์ เทวรักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สินติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหพราน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพบูลย์ เทวรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณ ปูรมโชติ)

อารีย์ สุขก้อนวารี : การศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF ATTITUDE TOWARD NURSING PROFESSION OF STUDENT NURSES IN NURSING EDUCATION INSTITUTIONS, BANGKOK METROPOLITAN AREA) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ, ผศ.ไพฑูริย์ เทวรักษ์, 179 หน้า. ISBN 974-632-049-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพบิดาหรือมารดา ประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน การเลือกตัวแบบ และระดับชั้นปี ตัวอย่างประชากรคือนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ จาก 5 สถาบันการศึกษาพยาบาล จำนวน 681 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถาม และ แบบวัดทัศนคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาล มีทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติ และด้านองค์กรวิชาชีพ อยู่ในระดับดี ส่วนด้านการยอมรับจากสังคม ด้านการปฏิบัติงาน และด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ อยู่ในระดับดีปานกลาง

2. ทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อวิชาชีพการพยาบาล จำแนกตามการเลือกตัวแบบ และระดับชั้นปี แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่เลือก อาจารย์พยาบาล ผู้นำฝ่ายการพยาบาล และพยาบาลประจำการ มีทัศนคติดีกว่านักศึกษาที่เลือกนักศึกษาพยาบาลเป็นตัวอย่าง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติดีกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4, 2 และ 3 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน นักศึกษาที่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน มีทัศนคติดีกว่านักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อวิชาชีพการพยาบาล จำแนกตามอาชีพบิดา หรือมารดา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ อารี สุขก้อนวารี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.ไพฑูริย์ เทวรักษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

C686012 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD:

ATTITUDE TOWARD NURSING PROFESSION / STUDENT NURSES
AREE SUKKONGWAREE : A STUDY OF ATTITUDE TOWARD NURSING
PROFESSION OF STUDENT NURSES IN NURSING EDUCATION INSTITUTIONS,
BANGKOK METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF.
POLICE MAJOR PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D. ASSIST. PROF.
PAIBOOL TEVARUGSA. M.Ed. 179 pp. ISBN 974-632-049-1

The purposes of this research were to study and compare the attitude toward the nursing profession of student nurses in nursing education institutions in Bangkok Metropolitan Area, classified by parent's career, experience in caring of patient at home, choosing of role model and year of study. The sample groups were 681 student nurses of Bachelors of Nursing Science Program from five Nursing Education Institutions. Research instruments were questionnaires and attitude test constructed by the researcher. The obtained data was analysed by means, standard deviation, t-test, ANOVA and Scheffe's method.

The major findings were as follows :

1. The attitude of student nurses toward nursing profession were at good level. When analysed in subset, characteristic of profession, relationship between co-operant and patients, professional organization, were at good level but the social acceptance, practicing and progression of profession were at moderate level.
2. The attitude of student nurses toward nursing profession classified by choosing of role model and year of study were different. Student nurses who chosed nursing instructors, nurse leaders and staff nurses as role model had better attitude than those chosed student nurses as role model. First year students had better attitude than fourth, second and third year students respectively, which were significant different at .01 level. Students who had experience in caring of patient at home had better attitude than those with no experience, which significant different at .05 level. Student nurses with different parent's careers had no different attitude toward nursing profession at .05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ..... อ.ไพ เตวารุธา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ.ไพ เตวารุธา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... อ.ไพ เตวารุธา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหพราน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ช่วยอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งให้กำลังใจมาตลอด และผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพบุลย์ เทวรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ความห่วงใยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นที่สุด และขอกราบขอพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณณโชติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ และ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่อนุญาติให้เก็บข้อมูลวิจัย ตลอดจนอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาลทั้ง 5 สถาบัน ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนบางส่วนในการวิจัยนี้

ขอรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้มีพระคุณยิ่ง และขอขอบพระคุณ พี่ชมนัน บรรเทาทุกข์ ที่ให้ความรักและความห่วงใยมาโดยตลอด ขอขอบคุณ เพื่อนๆร่วมคณะที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมา

อารีย์ สุขก้องวารี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
	ปัญหาของการวิจัย.....	9
	ขอบเขตของการวิจัย.....	9
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2	แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
	สรุปผลการวิจัย.....	130
	อภิปรายผลการวิจัย.....	137
	ข้อเสนอแนะ.....	150
	บรรณานุกรม.....	151
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	161
	ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	162
	ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	168
	ประวัติผู้เขียน.....	179

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อของสถาบันการศึกษาพยาบาลแยกตามสังกัดที่เป็นตัวแทนหน่วยงานในการวิจัย.....	70
2	จำนวนของประชากรและตัวอย่างประชากร.....	71
3	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถาบันและชั้นปี.....	79
5	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามสถาบันและชั้นปี.....	82
6	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามอาชีพบิดามารดา....	83
7	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามลักษณะอาชีพบิดามารดา..	84
8	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามลักษณะอาชีพบิดา....	85
9	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามลักษณะอาชีพมารดา..	87
10	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามประเภทการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่บ้าน.....	88
11	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่นักศึกษาพยาบาลมีประสบการณ์การดูแลสุขภาพที่บ้าน..	89
12	จำนวนและร้อยละของภาวะสุขภาพของผู้ป่วยที่นักศึกษาพยาบาลมีประสบการณ์การดูแลสุขภาพที่บ้าน.....	90
13	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตามอันดับการเลือกตัวแบบ.....	91
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม.....	92
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการยอมรับของสังคม ของนักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายชื่อ และรายด้าน.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลด้านลักษณะวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายข้อ และรายด้าน.....	95
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลด้านการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายข้อ และรายด้าน.....	97
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วย และญาติ ของ นักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายข้อ และรายด้าน.....	99
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายข้อ และรายด้าน.....	101
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อวิชาชีพ การพยาบาลด้านองค์กรวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาล (N = 681) จำแนกเป็นรายข้อ และรายด้าน.....	103
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน ของนักศึกษาพยาบาล (N = 394) จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม.....	106
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ของนักศึกษาพยาบาล (N = 394) จำแนกเป็นรายข้อและรายด้าน	107
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน ด้านการป้องกันโรค ของนักศึกษาพยาบาล (N = 394) จำแนกเป็นรายข้อและรายด้าน	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสพการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน ด้านการรักษาพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล (N = 394) จำแนกเป็นรายชื่อและรายด้าน	110
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสพการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ ของนักศึกษาพยาบาล (N = 394) จำแนกเป็นรายชื่อและรายด้าน	112
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประสพการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามระดับประสพการณ์ การดูแล (N = 394) เป็นรายด้านและโดยรวม.....	114
27	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษา พยาบาล เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามลักษณะอาชีพบิดา มารดา (N = 681).....	115
28	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษา พยาบาล เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามประสพการณ์การดูแล ผู้ป่วยที่บ้าน (N = 681).....	116
29	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล เป็น รายด้านและรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีประสพการณ์การดูแลผู้ป่วย ที่บ้านต่างกัน.....	117
30	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของ นักศึกษาพยาบาล เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มี ประสพการณ์การดูแลผู้ป่วยที่บ้านต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบ ของเซฟเฟ.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล เป็น รายด้านและรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีการเลือกตัวแบบต่างกัน.....	121
32	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของ นักศึกษาพยาบาล เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มี การเลือกตัวแบบต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบ ของเซฟเฟ.....	122
33	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล เป็น รายด้านและรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีระดับชั้นปีต่างกัน.....	125
34	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ของ นักศึกษาพยาบาล เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มี ระดับชั้นปีต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของเซฟเฟ.....	126

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	68
---	---------------------------	----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย